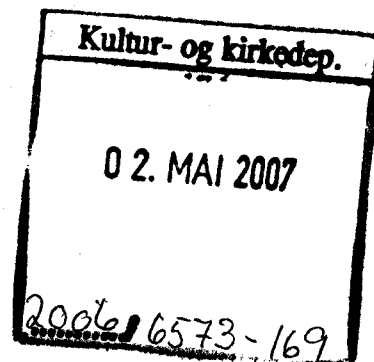

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.: 200700592-3/JRA/044.9

Dato: 11.04.2007

BIBLIOTEKREFORM 2014 - HØRINGSUTTALELSE FRA UNIVERSITETET I TROMSØ

Universitetsbiblioteket i Tromsø har utformet høringsuttalelse til utredningen "Bibliotekreform 2014", på vegne av Universitetet i Tromsø. Uttalelsen ble behandlet i Bibliotekstyret den 23. april 2007.

GENERELLE KOMMENTARER

Universitetet i Tromsø takker for en stor og omfattende utredning om norsk biblioteksektor, som tar sikte på fornyelse og reform. Det er satt søkelys på avgjørende momenter med betydning for et funksjonelt og fremtidsrettet bibliotekvesen.

Vi vil samtidig bemerke at deler av utredningen bærer preg av et av profesjonens karaktertrekk; å skulle organisere og systematisere alt i et felles system. I mange tilfelle er det nødvendig med konsolidering og samordning, men store og altomfattende systemer kan også bli tungdrevne. Det må tas sikte på å etablere strukturer og arbeidsformer som er fleksible og gir rom for endring.

Universitetet i Tromsø ønsker i sin høringsuttalelse å fokusere på tema som spesielt berører egen sektor; Universitets- og høyskolebibliotekene.

1.1 TILBY DIGITALT INNHOLD OG NETTBASERTE TJENESTER

ABM-portal

Universitetsbiblioteket i Tromsø er vi usikre på om en stor og altomfattende portal er riktig løsning for ABM-sektoren. Vi tror at en felles portal sammen med arkiv- og museumssektoren vil bli tung å administrere. Det er ikke lett å se noen umiddelbar nytte av å få alt samlet. Vi tror at vi må akseptere at ulike, men beslektede sektorer viser sitt materiale og sine tjenester på hver sin måte, hvor egenart og spesialiteter tydeliggjøres istedenfor å bli tonet ned til fordel for enhetlighet. Det er enklere å lage lenker som forbinder sektorer enn å sette alt i et felles system. Vi kan lett få tungroddhet på bekostning av funksjonalitet. Vi tror at biblioteksektoren alene har store utfordringer m.h.t. samhandling og koordinering, og at det vil gi best gevinst å konsentrere seg om dette.

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET

Administrasjonen

Universitetet i Tromsø, No-9037 Tromsø, tlf 77 64 40 00, e-post postmottak@uit.no, <http://uit.no>
avdelingsleder Johanne Raade, tlf 77 64 51 21, faks 77 64 45 90, e-post johanne.raade@ub.uit.no

Norsk digitalt bibliotek

Det er åpenbart mulig å samordne tjenester på det digitale plan med omfattende lisensavtaler og tjenester som alle kan nyte godt av. Gode avtaler på sentrale vitenkilder er en styrke for alle. Men det må også være mulig å skreddersy tjenester for egne behov. Fellesavtaler må ikke gjøre det tungrodd å endre porteføljer. En enkelt forhandler for alle har både styrke og svakheter. Volumet gjør sterk, men en spredt forhandlingskompetanse og samarbeid mellom institusjoner med interessefellesskap er også viktig for å oppnå gode resultater.

Et universitetsbibliotek vil trolig måtte levere digitale tjenester langt utover det en felles portefølje vil kunne tilby. For Universitetsbiblioteket i Tromsø vil det derfor være naturlig å samarbeide med utvalgte institusjoner der vi har sammenfallende interesser. Behovene kan endre seg, og for oss er det nødvendig å ha fleksibilitet så vi kan følge moderinstitusjonens behov til enhver tid.

1.4 VIDEREUTVIKLE BIBLIOTEKET SOM LÆRINGSARENA OG LÆRINGSRESSURS

Universitetsbiblioteket i Tromsø ser det som positivt at det etableres et samarbeid om informasjonskompetanse mellom bibliotek- og utdanningsmyndighetene på nasjonalt nivå. Informasjonskompetanse må bli en naturlig del av undervisningen på alle nivå og i alle sektorer, både innenfor utdanningssystemet og for befolkningen generelt. Det er svært viktig at veiledning og skoloring i informasjonskompetanse også er et tilbud til den yrkesaktive delen av befolkningen. Utviklingen i sektoren tilsier at de fleste vil ha behov for oppgradering av kunnskap også etter endt utdanning. Folkebibliotekene bør spille en viktig rolle i dette arbeidet, gjerne i samarbeid med utdanningsinstitusjonene.

Tilgjengeliggjøring av forskningsresultater gjennom åpne vitenarkiv er viktig. I tillegg til arkiver med egenprodusert materiale bør det rettes fokus mot etablering av Open Access-tidsskrifter med fagfelleevaluering. Disse tidsskriftene gjør ny forskning tilgjengelig for alle som har nettilgang og vil være et naturlig skritt for å få bedret tilgangen til forskningsresultater over hele verden.

Overgang til Open Access-publiserings vil være en prosess som må gå seg til over tid, og betydelige ressurser må settes inn for å få dette til. I en overgangsfase må man regne med å finansiere både de tradisjonelle tidsskriftene og de nye. Det er viktig at det gis økonomisk støtte til prosjekter for å etablere teknisk og organisasjonsmessig infrastruktur for Open Access-publiserings. Inntil en levedyktig finansieringsmodell for slike tidsskrifter er skapt, må man også bidra økonomisk til driften av disse tidsskriftene.

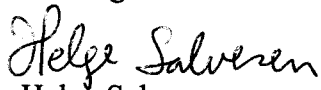
2.3 UTVIKLE ET BRUKERORIENTERT OG SAMARBEIDENDE NORGESBIBLIOTEK

Utredningen foreslår en felles biblioteklov for fag- og folkebiblioteksektoren. Vi forstår ønsket om et lovverk som dekker hele biblioteksektoren, men ser samtidig at det kan bli vanskelig for Universitets- og høgskolebibliotekene primært å skulle forholde seg til en biblioteklov. Et fagbibliotek har forpliktelser overfor sin moderinstitusjon og lovverket det sorterer under. Der blir det lagt føringer som biblioteket er nødt til å rette seg etter. Vi tror ikke at manglende fellesskap gjennom en biblioteklov vil bidra negativt til de praktiske samarbeidstiltakene det er mulig og ønskelig å gjennomføre. Universitets- og høgskolebibliotekene bør samarbeide med folkebiblioteksektoren, men uten at dette er regulert gjennom lovverket.

3.1 FORNYE DEN SAMLEDE KOMPETANSEN I BIBLIOTEKSEKTOREN

Det er svært positivt at Bibliotekreform 2014 også omfatter kompetanseutvikling i bibliotekene. Med tanke på de store endringene sektoren har vært gjennom i forbindelse med økt bruk av digitale tjenester er det viktig at bibliotekpersonalet er oppdatert på ny teknologi og nye arbeidsmetoder. For å møte forventningene fra brukerne samt økte krav til tjenestene er det nødvendig å styrke institusjonenes og den enkelte ansattes kompetanse. Universitetsbiblioteket i Tromsø vil henstille til at kompetanseprogrammet også innrettes for fag- og forskningsbibliotekene, med de særegenhetene disse har.

Vennlig hilsen

Helge Salvesen
bibliotekdirektør

Marianne Foss
administrativ leder